

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 16.7.2008
SEK(2008) 2267

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

Průvodní dokument k

návrhu

SMĚRNICE RADY,

kterou se mění směrnice Rady 95/59/ES, 92/79/EHS a 92/80/EHS o struktuře a sazbách spotřební daně z tabákových výrobků.

SHRNUTÍ POSOUZENÍ DOPADŮ

{KOM(2008) 459 v konečném znění}
{SEK(2008) 2266}

Shrnutí

Pracovní dokument útvarů Komise, průvodní dokument návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice Rady 95/59/ES, 92/79/EHS a 92/80/EHS o struktuře a sazbách spotřební daně z tabákových výrobků.

Posouzení dopadů vypracované útvary Komise je zaměřené na případná opatření, která by mohla modernizovat strukturu spotřební daně z tabákových výrobků či zvýšit její transparentnost. Kromě toho byla s ohledem na Rámcovou úmluvu WHO o kontrole tabáku věnována zvláštní pozornost souvislosti mezi veřejným zdravím a konečnou cenou výrobku, jakož i možnostem, jak sladit strukturu a sazby spotřební daně z jemně řezaného tabáku k ručnímu balení cigaret se spotřební daní z cigaret.

Tomuto posouzení dopadů předcházely rozsáhlé konzultace. Asociace a další zúčastněné strany (obchod, zdravotnictví atd.) byly vyzvány, aby v rámci veřejné konzultace na internetu uvedly svá stanoviska.

S cílem posoudit, jak dosáhnout různých cílů v oblasti zdanění tabákových výrobků, vycházela Komise ze čtyř základních koncepcí.

První koncepce spočívá v tom, že se na úrovni Společenství **nepřijme žádné další opatření** (žádná změna politiky). Tato koncepce nevyřeší problém narušování obchodu z důvodu přeshraničního nákupu a pašování, který v současné době existuje na trhu s tabákovými výrobky a který má negativní dopad na výnosy a ochranu zdraví.

Nevyřeší ani daňovou nestabilitu a narušování hospodářské soutěže, které s sebou v současné době přináší koncept nejžádanější cenové kategorie, ani problém substituce a daňově podmíněného narušování hospodářské soutěže mezi různými tabákovými výrobky. Komise se proto rozhodla, že se touto alternativou nebude dále zabývat.

Druhá koncepce spočívá **vylučně ve změně struktury spotřební daně z cigaret**. Aby se vyřešily problémy, které v současné době způsobuje koncept nejžádanější cenové kategorie, zabývá se posouzení dopadů otázkou zrušení tohoto konceptu jako základního kritéria pro minimální požadavky. Současné spotřební daně musí dosahovat nejméně 57 % maloobchodní ceny včetně daně a nejméně 64 EUR na každých 1000 cigaret v nejžádanější cenové kategorii. Namísto toho posouzení dopadů zkoumalo tyto dvě alternativy: a) použití minimálních požadavků EU ve výši 57 % či 64 EUR na všechny cigarety nebo b) použití minimálních požadavků v souladu s váženými průměry cen. Zároveň je posuzován dopad poskytování větší flexibility členským státům, pokud jde o strukturu spotřebních daní na vnitrostátní úrovni.

Obě alternativy by pravidla v porovnání se současnou situací zjednodušily. Použití minimálních požadavků na všechny cigarety nebo na vážené průměrné ceny by pro žádnou zúčastněnou stranu neznamenal zvýšení administrativních nákladů. Obě alternativy by také vyřešily problém daňové nestability a narušování hospodářské soutěže, jež s sebou v současné době přináší koncept nejžádanější cenové kategorie. Pouhé použití minimální částky 64 EUR na všechny cigarety by však vytvořilo daňový limit pro všechny cigarety v EU. Tato možnost by rovněž více než jiné možnosti snížila daňové a cenové rozdíly mezi členskými státy a v přiměřeném rozsahu by zohlednila otázky veřejného zdraví. V zájmu vnitřního trhu a veřejného zdraví má tedy tato možnost přednost. Použití pravidla 57 % na všechny cigarety by však v řadě členských států vedlo k povinné valorické dani a nebylo by v souladu s cílem

poskytnout členským státům větší flexibilitu ohledně vztahu mezi specifickými a valorickými daněmi. Proto je použití pravidla 57 % na vážený průměr cen upřednostňovanou možností.

Druhá koncepce však dostatečně nezohledňuje otázku zdraví.

Třetí koncepce spočívá ve **zvýšení minimálních sazeb spotřební daně z cigaret** (spolu se změnami struktury). Posouzení dopadů simulovalo řadu zvýšení minimálních sazeb spotřební daně z cigaret, buď jako pravidlo 57 % nebo jako minimální částku ve výši 64 EUR za každých 1000 cigaret. V tomto posouzení se dospělo k závěru, že zvýšení minimální částky 64 EUR je nejlepším nástrojem, jak v zájmu vnitřního trhu a s ohledem na kontrolu tabáku dosáhnout sblížení daní z cigaret a jejich cen v rámci EU. Avšak zvýšení minimální částky by mělo být kombinováno se zvýšením minimálního požadavku 57 %, což by si vyžádalo aktualizaci únikové doložky, která v současné době činí 101 EUR (pokud spotřební daň dosahuje alespoň 101 EUR v nejžádanější cenové kategorii, členské státy již nemusí déle dodržovat požadavek 57%). Aktualizace na 122 EUR by držela krok se současným vývojem spotřebních daní z cigaret na vnitřním trhu a měla by stejný účinek jako v roce 2001, tj. týkala by se pěti členských států s nejvyšším zdaněním.

Během posledních pěti let se spotřeba cigaret v EU snížila o více než 10 %. Za stejné období se spotřební daně zvýšily o více než 30 %. Aby se v dalších pěti letech dosáhlo obdobného snížení spotřeby, bude třeba dále zvyšovat spotřební daně. Vzhledem k cenové pružnosti -0,43 navrhované Světovou bankou bude pro dosažení 10% snížení poptávky nutné zvýšit ceny o 25 %. Snížení spotřeby o 10 % během období 5 let by bylo rovněž v souladu s evropskou strategií kontroly tabáku, kterou přijal Regionální výbor WHO pro Evropu, jejímž nejdůležitějším cílem je snižovat výskyt kouření o 2 % ročně.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti Komise zvážila řadu možných zvýšení.

Zvýšení na 90 EUR na všechny cigarety a 63 % na vážený průměr cen by pravděpodobně způsobilo snížení poptávky v průměru o 10 % ve 22 členských státech¹. Kromě toho by otevřelo cestu k dalšímu zvyšování spotřebních daní z cigaret, a to i v těch členských státech, které již mají vysokou úroveň zdanění. S výjimkou Bulharska a Rumunska by v porovnání s místní kupní silou v členských státech nedošlo k extrémnímu zvýšení cen.

V každém případě se zdá, že ve vztahu k cigaretám je tato koncepce nejvhodnější pro zajištění řádného fungování vnitřního trhu a zároveň vysoké úrovně ochrany zdraví.

Čtvrtá koncepce spočívá ve **změně struktur a minimálních sazeb spotřebních daní z ostatních výrobků**, zejména z jemně řezaného tabáku, s cílem zabránit nahrazení cigaret jinými tabákovými výrobky s nižší daní.

Značné rozdíly mezi členskými státy v daňových sazbách pro jemně řezaný tabák vedou k pašování a přeshraničním nákupům mezi řadou sousedních zemí a k narušení vnitřního trhu. Kromě toho rozdíl mezi úrovní zdanění cigaret a jemně řezaného tabáku vede k nahrazování. V letech 2002–2006 se objem cigaret oficiálně uvedených na trh v zemích EU-27 snížil o 13 %. Oproti tomu se spotřeba jemně řezaného tabáku zvýšila o přibližně 10 %. Neexistuje žádný zvláštní důvod pro tak velké rozdíly v minimálních sazbách pro tyto produkty v rámci Společenství. To platí jak z hlediska spravedlivé hospodářské soutěže, tak ze zdravotního

¹ Kromě Německa, Spojeného království, Irsko, Francie (a Rumunska, které nebylo v simulaci zahrnuto).

hlediska, neboť oba výrobky jsou škodlivé. Proto je třeba sladit minimální sazby pro jemně řezaný tabák k ručnímu balení cigaret se sazbami pro cigarety.

Členské státy si mohou v případě jemně řezaného tabáku vybrat mezi peněžně vyjádřenou minimální částkou nebo minimální sazbou valorické daně. Jelikož je minimální požadovaná spotřební daň nejlepším prostředkem pro sblížení sazeb, měla by pro všechny členské státy platit (vedle minimální valorické sazby) povinná minimální peněžně vyjádřená sazba jako pro cigarety.

Vzhledem ke zvláštnímu charakteru jemně řezaného tabáku se v předchozí zprávě Komise uvádí, že by minimální sazba spotřební daně pro jemně řezaný tabák mohla činit přibližně dvě třetiny minimální spotřební daně z cigaret. Aby bylo možné dodržet dvoutřetinový poměr mezi sazbami za jemně řezaný tabák a za cigarety, měla by být minimální spotřební daň stanovena na 43 EUR na kilogram a poměrný minimální požadavek na 38 %.

Použití výše uvedeného poměru 2:3 na navrhované zvýšení pro cigarety by zvýšilo minimální sazby pro jemně řezaný tabák během období pěti let na 60 EUR a 42 %. Za předpokladu stejné cenové pružnosti jako u cigaret by zvýšení minimálních požadavků na 60 EUR a 42 % vedlo v 19 členských státech ke snížení poptávky o 20 %.
